

Wij schuiven de rekening door naar toekomstige generaties

Volgens Frans van Schaik vertoont het overheidsvermogen een groot tekort. Dat betekent dat wij een overheid overdragen aan de toekomstige generaties met veel meer schulden dan bezittingen.

FRANS VAN SCHAIK*

Een doelstelling van de overheidsverslaggeving is het in beeld brengen van de solidariteit tussen de generaties. Als we de bezittingen en schulden van de overheid waarderen op reële waarden en we zien een groot negatief vermogen, dan zeggen we dus eigenlijk tegen onze kinderen: hier heb je grote schulden, die hebben wij veroorzaakt en die laten we aan jullie na. Door het overheidsvermogen duidelijk in beeld te brengen worden de kiezers en de volksvertegenwoordigers zich ervan bewust in welke mate we een beroep doen op de solidariteit van toekomstige generaties. Sommige overheden stellen geen balans op en brengen het overheidsvermogen dus niet in beeld. Dat zijn de overheden die het

‘Een getrouw beeld van het overheidsvermogen vereist dat de AOW-schuld op de staatsbalans wordt opgenomen.’

kaststelsel volgen. Ik pleit ervoor dat overheden overgaan naar het baten/lastenstelsel, wat betekent dat ze wél een balans opstellen en dat het overheidsvermogen wél in beeld komt.

Die overheden en andere publieke instellingen die inmiddels wel het baten/lastenstelsel toepassen, doen dat op sterk uiteenlopende manieren. Dat leidt tot

onduidelijkheid. Daarom pleit ik daarnaast voor een wereldwijde standaardisatie van de financiële verslaggeving binnen de publieke sector.

Die standaardisatie kan worden bereikt door toepassing van de International Public Sector Accounting Standards, de IPSAS. De IPSAS-standaarden zijn speciaal ontwikkeld voor de publieke sector, maar ze komen zoveel mogelijk overeen met die van het bedrijfsleven. IPSAS is eigenlijk de ‘IFRS voor de publieke sector’. De IPSAS-board bekijkt elke bestaande IFRS-standaard en brengt de nodige wijzigingen aan om deze geschikt te maken voor de publieke sector. Uitgangspunt is steeds dat een transactie, of deze nu plaatsvindt in de publieke of in de private sector, op dezelfde manier wordt verwerkt. Alleen bij publiekesectorspecifieke issues wijkt IPSAS af van IFRS.

Als we deze betrouwbare manier gebruiken om overheidsjaarrekening op te stellen blijkt bij veel overheidsinstellingen en internationale organisaties waarvan Nederland lid is een groot negatief vermogen.

Derdenbelang vergt nadere uitwerking

De door de commissie Verdiesen geformuleerde concepttekst voor de samenstellingsverklaring is niet duidelijk genoeg, vindt Jan Achten. Hij doet een alternatief voorstel.

JAN ACHTEN*

De commissie Verdiesen heeft haar langverwachte rapport uitgebracht. Bijna gelijktijdig kwam de commissie Van de Luitgaarden met een eigen rapport, dat deels overlappend is. We zien tegenstrijdige conclusies. De meest opvallende is dat de commissie Verdiesen wil differentiëren naar de vraag of sprake is van een derdenbelang (aandeelhouders die geen deel uitmaken van het bestuur, en financiers). De commissie Van de Luitgaarden heeft die differentiatie niet, met als voornaamste argument dat tevoren niet vaststaat of er derdenbelangen zijn. Ofschoon het inderdaad een probleem kan zijn om de gebruikerskring te bepalen,

meen ik dat de commissie Verdiesen ten principale gelijk heeft. Van de accountant die een opdracht uitvoert voor een BV met een honderd procent directeur-aandeelhouder, wordt iets anders verwacht dan van de accountant die hetzelfde doet voor een BV met aandeelhouders buiten het bestuur. De commissie Verdiesen stelt voor om als er geen derdenbelangen zijn, een licht regime te hanteren. Een accountantspraktijk met alleen dergelijke opdrachten zou bijvoorbeeld niet aan collegiale toetsing (CTK) onderworpen zijn. Consequentie is wel dat er onder het lichte regime geen samenstellingsverklaringen afgegeven dienen te worden. Vervolgens heeft de commissie een nieuwe

tekst voor de samenstellingsverklaring. Daar zal het laatste woord niet over gezegd zijn. De tekst suggereert een bepaalde mate van zekerheid, zonder deze te omschrijven: ‘De aard en omvang van deze werkzaamheden hebben tot gevolg dat deze niet kunnen resulteren in *die* (cursivering JA) zekerheid omtrent de getrouwheid van de jaarrekening die aan een accountantsverklaring of een beoordelingsverklaring kan worden ontleend.’ De suggestie zit er dik in. Mogelijk heeft de commissie gezeten met het bepaalde in paragraaf 11 van het IFAC-raamwerk, die slechts twee zekerheid biedende opdrachten kent: controle en beoordeling. De commissie had ook kunnen aanbevelen bij de IFAC te vragen of specifieke zekerheid uit hoofde van een samenstellingsopdracht bij derdenbelangen wordt gedoogd.

Vervolgens luidt de voorgestelde tekst: ‘Op grond van onze werkzaamheden mogen de gebruikers toegevoegde waarde

Neem bijvoorbeeld de Europese Gemeenschappen, dat wil zeggen de Europese Commissie en de fondsen.

Toen najaar 2006 de eerste jaarrekening van de EG verscheen conform IPSAS, bleek tot veler verrassing een groot negatief vermogen (€ 67 miljard). Belangrijke oorzaak daarvan is de pensioentoezegging van € 33 miljard aan de ambtenaren van de EG, zonder kapitaaldekking (zie 'de Accountant', april 2007).

Een vordering op de lidstaten kan niet worden opgevoerd, want het is tussen de lidstaten allerm minst een uitgemaakte zaak op welke landen dat dan wel een vordering is. De nieuwe lidstaten zijn namelijk lid geworden toen de balans van de EG (onder het inmiddels vervangen verslaggevingsstelsel) nog een positief vermogen liet zien van zo'n € 15 miljard. De Oost-Europeanen hebben uitbundige volksfeesten gehouden bij de toetreding tot de EU. De vraag is of deze volksfeesten ook zo uitbundig waren geweest, als men toen al op de hoogte was van de IPSAS-jaarrekening. De Oost-Europeanen zijn onwetend deelgenoot geworden in een flink deficit.

Maar ook de Nederlandse overheid heeft een negatief vermogen, zeker als we een schuld opnemen voor de AOW-uitkeringen.

Wat is de samenstelling van dat grote negatieve vermogen? De bekendste post van de staatsbalans is natuurlijk de staats-schuld, circa € 217 miljard.

Wat staat daar tegenover? Ten eerste de wegen en bruggen en vele andere bezittingen van de staat, zoals die van de Domeinen en Staatsbosbeheer. Veel van de deelnemingen die de overheid had in staatsbedrijven zijn inmiddels verkocht en wat resteert is nu ongeveer € 37 miljard waard. Het aandeel van de staat in de gasreserves bedraagt momenteel circa € 52 miljard.

Maar dan de schuld vanwege de AOW-uitkeringen. Als we indicatieve bedragen voor deze schuld op de staatsbalans opnemen, dan zou deze er als volgt uit zien.

Een ruwe schatting van de contante waarde van de lopende AOW-uitkeringen aan de huidige 65-plussers komt op € 200 miljard, dat is het bedrag na aftrek van de hierover door de staat te ontvangen loonbelasting.

Ten tweede zijn er degenen die tussen de vijftien en de 65 zijn en momenteel AOW-premies afdragen. Zij hebben al een deel van hun AOW-rechten opgebouwd. Als we voor deze groep een voorziening op de staatsbalans gaan opnemen, dan worden

de bedragen pas echt enorm, namelijk € 750 miljard (eveneens na aftrek van loonbelasting).

Met een dergelijke balans, opgesteld tegen reële waarden, bereiken we een doelstelling van overheidsverslaggeving die in mijn opvatting cruciaal is: het in beeld brengen van de solidariteit van toekomstige generaties waarop wij een beroep doen.

Een getrouw beeld van het overheidsvermogen vereist dat de AOW-schuld op de staatsbalans wordt opgenomen. Dan blijkt dat de overheid een negatief overheidsvermogen heeft van meer dan € 1.000 miljard. Ik pleit er dan ook voor dat het Rijk een balans op deze grondslagen gaat opstellen en hoop dat de volksvertegenwoordigers - en uiteindelijk de kiezers - daarin aanleiding zien maatregelen te nemen, zoals bijvoorbeeld een paar jaar langer blijven werken.

Het antwoord op de vraag 'Schuiven wij de rekening door naar onze kinderen?' is dan ook: ja.

Noot

* Frans van Schaik is het Nederlandse lid van de IPSAS-board. Dit artikel is gebaseerd op zijn inaugurele rede aan de Universiteit van Amsterdam op 24 mei 2007.

ontlenen aan onze betrokkenheid bij het samenstellen van de jaarrekening.' Wat is die toegevoegde waarde?

De volgende alinea's luiden:

'Wij hebben onze opdracht uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder genoemde standaard 4410 "Opdrachten tot het samenstellen van financiële informatie".' Me dunkt dat samenstellen van een jaarrekening, ook al zijn er geen derdenbelangen, altijd is onderworpen aan standaard 4410.

'Bij de uitvoering van de opdracht hebben wij de voor ons als openbaar accountant geldende in de Verordening Gedragscode opgenomen fundamentele beginselen, bestaande uit integriteit, objectiviteit, deskundigheid en zorgvuldigheid, geheimhouding en professioneel gedrag in acht genomen.' Deze beginselen staan in deel A van de VGC en gelden dus ook voor overige werkzaamheden.

'Wij bevestigen dat op basis van de ons verstrekte gegevens wij de jaarrekening heb-

ben samengesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.' Toch ook als er geen derdenbelangen zijn? Dus geen verschil?

De voorgestelde formuleringen zijn dus niet erg verhelderend.

Toch is meer te zeggen in een situatie met derdenbelangen. Als we ons beperken tot derdeneigenaars (financiers worden geacht zelf hun belangen veilig te stellen) dan zien we weliswaar in de wetgeving (Titel 9) en de interpretatie daarvan (door de RJ) geen onderscheid naar wel/niet derdenbelangen, maar dat onderscheid zien we wel in de jurisprudentie. Deze jurisprudentie betreft het zogenoemde tegenstrijdig belang dat bestuurders privé kunnen hebben versus het belang van de vennootschap dat zij moeten behartigen.

Reeds enige jaren oordeelt de rechter dat als transacties zijn uitgevoerd waar een tegenstrijdig belang aan kleefde, bestuurders moeten verantwoorden waarom zij de transactie hebben uitgevoerd.

Uitgaand van een raamwerk voor de onderneming met derdenbelangen, bestaande uit wettelijke voorschriften alsmede verantwoording van transacties waar een tegenstrijdig belang aan kleeft, is ook de bevestiging van de accountant voor dergelijke gevallen aan te passen.

De bovengenoemde bevestiging zou als volgt kunnen luiden: 'Wij bevestigen dat op basis van de ons verstrekte gegevens wij de jaarrekening hebben samengesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, alsmede voorschriften die gelden bij tegenstrijdig belang.'

Hiermee wordt de samenstellingsverklaring onderscheiden van samenstelling onder het licht regime, en zou onder het licht regime evengoed een samenstellingsverklaring kunnen worden gegeven, beperkt tot de overeenstemming met Titel 9.

Noot

* Jan Achten is BDO-pensionaris maar nog actief bij de NOVAA.

Uitslag webstelling

De macht van aandeelhouders is te ver doorgeschoten en moet worden beperkt.

	RA	Student	Overig	Totaal
Eens	11	17	2	30
Oneens	15	14	6	35

Naar aanleiding van het aandeelhoudersactivisme rond ABN AMRO, Stork en andere Nederlandse beursfondsen, stellen sommigen dat de sinds 'Tabaksblat' gegroeide aandeelhoudersmacht in Nederland te ver is doorgeschoten. Die macht zou weer moeten worden beperkt, om langetermijn- en werknemersbelangen weer meer gewicht te geven. Anderen relativeren dit. Zo stelde hoogleraar Ruud Pruijm in het juninummer van 'de Accountant': "Er gaan veel meer bedrijven failliet door mismanagement dan door activistische aandeelhouders." Een krappe meerderheid van de stemmers lijkt Pruijms stellingname te onderschrijven. "Laat de marktwerking zijn werk doen!", schrijft iemand zonder omhaal. Onder de studenten lijkt een kleine meerderheid juist voor het beperken van de aandeelhoudersmacht.

In de kern gaat deze discussie over de vraag over hoe sterk men gelooft in de heilzame en corrige-

rende werking van de (aandelen)markt. En over de vraag in hoeverre kortetermijnbelangen van aandeelhouders de belangen voor de langere termijn voor andere stakeholders kunnen schaden. Vrijwel alle commentaren op de webstelling gaan over dat laatste. Het lijkt dan ook alsof de tegenstanders van de vermeende 'doorgeschoten' aandeelhoudersmacht zich meer opwinden dan de voorstanders.

"Voor de huidige aandeelhouders telt steeds meer (eigenlijk alleen nog maar) de korte termijn", stelt iemand. "Het belang van de onderneming dreigt hier ondergeschikt aan te worden. Wie geeft er nog om de onderneming om de onderneming zelf?" Volgens een ander toont de huidige situatie bij ABN AMRO aan dat de aandeelhouders te veel macht hebben. "Andere stakeholders zoals personeel en toezichthouders moeten machteloos toekijken hoe de aandeelhouders het bedrijf dreigen op te splitsen, geheel tegen de zin van de andere belanghebbenden."

Dat geluid klinkt veel vaker: "Bij met name organisaties van openbaar belang kan en mag het belang van de aandeelhouder, die veelal uit is op een zo hoog mogelijk rendement op korte termijn, niet boven alle andere belangen gesteld worden", schrijft iemand. "De genoemde bedrijven lijken te vergeten

wie het bedrijf in de loop der tijd hebben gemaakt tot wat het is: de werknemers, leveranciers, klanten en dergelijke. Streven naar kortetermijnresultaten leidt veelal tot een beleid dat voor de lange termijn schadelijk is voor de huishouding en zijn omgeving." En: "Aandeelhouders denken vaak maar aan één ding: koersstijging. Hun gedachten zijn daardoor eenzijdig en erg gericht op de korte termijn, wat uiteindelijk niet in het belang is van de onderneming, noch van het algemeen belang."

Een van de weinige 'oneens'-stemmers die zijn standpunt nader toelichtte: "De aandeelhouder is de belangrijkste stakeholder."

Onfatsoenlijke en ongenueanceerde campagnes

De wervingscampagnes van Berk en Arentzals Grant Thornton hebben één en hetzelfde doel: door quasi-ludieke, infantiele media-uitingen een schrikbeeld creëren van de big four, in de hoop hier mensen weg te kapen. Onfatsoenlijk, ongefundeerd en bovendien contraproductief, vindt Arno Scheepers.

ARNO SCHEEPERS*

Beide middelgrote kantoren hebben kosten noch moeite gespaard om hun boodschap over te brengen. Berk ging met een bus bij diverse big four-kantoren langs, in de hoop medewerkers te verleiden uitspraken te doen over het veronderstelde ontbreken van work-life balance. AGT ging nog een stap verder: dit kantoor fabriceerde een complete website waar een gefingeerd groot kantoor 'Beep Accountants' (lees: een big four-kantoor) op uiterst goedkope en denigrerende wijze op de hak wordt genomen. Ik vind de wijze waarop deze kantoren met hun collega-accountants omgaan bijzonder onfatsoenlijk en het beroep

'Uit welke poel der onwetendheid men deze non-informatie heeft opgedoken, is mij een raadsel.'

onwaardig. Dit soort zwartmakerij past prima in een bananenrepubliek, maar niet in een beroepsgroep waar we in elk geval de pretentie van enig fatsoen trachten hoog te houden. Daarnaast doen de bedenkers van deze campagnes overigens helemaal niet moei-

lijk over een mogelijke schending van de alom gevreesde Verordening gedragscode. Toch stelt de VGC in artikel 250 dat het niet is toegestaan 'geringschattende verwijzingen te maken of niet onderbouwde vergelijkingen te maken met de werkzaamheden van een derde'. Dat dit hier, zij het indirect, op grote schaal wel gebeurt, lijkt mij evident.

Dan de inhoud. De VGC spreekt over 'niet onderbouwde vergelijkingen'. En dat is precies waar het deze campagnes aan schort: onderbouwing. Beide campagnes roepen om het hardst dat het werken bij de big four iedere vorm van privéleven onmogelijk maakt. Uit welke poel der onwetendheid men deze non-informatie heeft opgedoken, is mij een raadsel. Ten eerste zijn medewerkers van big four-kantoren zelf over het algemeen zeer tevreden over hun werkgever. Ik refereer hier bijvoorbeeld aan het onderzoek over werknemerstevredenheid door het (onafhankelijke) zakenblad *Intercompany*: alle big four-kantoren stonden hier in de top 15. Bovendien zegt

het merendeel van de geënquêteerden in de toekomst bij hun werkgever te willen blijven. De - retorische - vraag is dan ook, of alle 15.000 werknemers van de big four willoze arbeiders zijn die ontevreden doormodderen in hun dagelijkse stress en ellende. Uiteraard niet. Was dit wel het geval, dan is het nogal vreemd dat Berk en AGT deze mensen zo graag willen hebben.

Of toch niet? *I rest my case ...*

Dan de sfeer bij de big four. Deze is onpersoonlijk, roepen Berk en AGT luidkeels! Complimenten voor deze klassieke propagandetechniek: een verzinzel als voldongen feit in de media verspreiden, uiteraard wel met volledige minachting voor het intellect van de doelgroep. Graag put ik hier even uit eigen ervaring: ik werk zelf al bijna zeven jaar bij een big four-kantoor, maar de sfeer is verre van onpersoonlijk.

Je werkt immers altijd in teams en met een vaste groep mensen die jouw focus delen.

De grote persoonlijke betrokkenheid van en het sociale contact met mijn collega's is voor mij één van de belangrijkste drijfveren. De onpersoonlijke sfeer bij de grote kantoren berust spijtig genoeg dan ook op een nogal kunstmatig cliché, dat niettemin gretig door Berk en AGT wordt omarmd! Resumerend: de wervingscampagnes van Berk en AGT zijn onfatsoenlijk, in strijd met de VGC en, bijzonder pijnlijk voor een accountantsorganisatie, volledig ongefundeerd. Op zich is het betreurenswaardig dat deze accountantskantoren zich blijkbaar genoodzaakt zien bij het werven van mensen uitsluitend het vizier te richten op de illusoire tekortkomingen van andere kantoren. Anderzijds is deze holle en onge-nuanceerde campagne overduidelijk een symptoom van het probleem waar deze twee paniekvoetballende kantoren mee kampen: een gebrek aan image, professionaliteit en deskundigheid. Oftewel: een

gebrek aan eigen kwaliteiten om talent mee binnen te halen. Dit wordt vervolgens gemaskeerd door de big four te beschimpen. Dit zal uiteindelijk blijken. Wat blijft hangen is namelijk het gevoel dat gebrek aan fatsoen, infantiliteit en ongefundeerde uitingen de onderscheidende factoren van deze kantoren zijn.

Ik zou nu natuurlijk, geheel in de stijl van deze twee kantoren, kunnen roepen:

'Let's face it: voor de combinatie van een professionele, dynamische werkomgeving met leuke collega's én een privéleven, ben je vooral bij de big four aan het goede adres. Bij Berk en AGT daarentegen, wacht je een roemloze carrière.' Maar het is wellicht toch stijlvoller dit niet te doen?

Noot

* Arno Scheepers is werkzaam bij een big four-kantoor.

Ruggengraat en LoR

De kritiek dat controlerend accountants via de LoR hun eigen verantwoordelijkheden afschuiven, snijdt volgens advocaat Jos Wouters geen hout. Accountants kunnen hun verplichtingen niet wegcontracteren, zelfs als ze dat zouden willen.

JOS WOUTERS*

'Bestuurder eist meer ruggengraat accountant.' Dat is de kop boven een interview met de voorzitter van het Nederlands Centrum van Directeuren en Commissarissen (NCD), Willem Hollander, in het Financieel Dagblad van 24 juni 2007. Hollander is van mening dat accountants geen verantwoordelijkheden meer willen en dat zij dit hebben geformaliseerd in de Letter of Representation (LoR), die maximale zekerheid moet bieden tegen aansprakelijkheid (zie ook pagina 9). 'Ze schuiven de controle van feiten op de klant af', zo citeert de krant Hollander.

Naar mijn mening is de opvatting van Hollander onjuist. Het is namelijk uitgesloten dat een accountant zijn aansprakelijkheid voor de controle van een jaarrekening zou kunnen beperken door zijn eigen verantwoordelijkheden af te schuiven op de klant. De LoR is ook niet bedoeld om dat mogelijk te maken. Het is wel zorgwekkend dat er bij de directeuren en commissarissen die Hollander vertegenwoordigt, kennelijk sprake is van verkeerde beeldvorming.

'Er is geen sprake van dat de tuchtrechter als verweer van de accountant aanvaardt dat hij is afgegaan op de LoR.'

Externe accountants zijn op grond van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) bij hun wettelijke controles onderworpen aan een indrukwekkende hoeveelheid voorschriften van het NIVRA. Twee sets regelgeving zijn direct van belang: de Verordening Gedragscode (VGC) en de Nadere Voorschriften Controle- en overige standaarden (NV COS).

De VGC bevat zeer uitgebreide voorschriften over onder meer vakbekwaamheid, onafhankelijkheid, objectiviteit en integriteit. De NV COS is een omzetting van de vroegere Richtlijnen voor de Accountantscontrole (RAC) en bevat gedetailleerde

richtlijnen/standaarden die accountants bij de jaarrekeningcontrole moeten toepassen. De RAC waren geen bindende regels, maar werden door accountants wel nageleefd. De NV COS, die inhoudelijk grotendeels overeenstemmen met de RAC, krijgen wel de status van bindende regelgeving. Controlerende accountants opereren als gevolg van de Wta, VGC en NV COS in een sterk gereglementeerde omgeving, met dwingende verplichtingen die ze bij hun controlewerkzaamheden moeten nakomen. Dat betekent dat zij die verplichtingen niet eens *kunnen* wegcontracteren. Bepalingen in LoR's waarin dat wel gebeurt, hebben geen werking.

Een LoR is niets anders dan een werkproduct in het kader van de controle. Regels over de LoR zijn te vinden in NV COS 580 (het inhoudelijke equivalent van de RAC 580), die ten doel heeft 'standaarden vast te stellen en aanwijzingen te geven inzake het gebruiken van mededelingen van de leiding van de entiteit als controle-informatie'. Daarbij gaat het om mededelingen aan de accountant over verschillende onderwerpen die in de NV COS 580 en ook elders in de NV COS worden voorgeschreven. De LoR, die in paragraaf 11 van NV COS 580 'een schriftelijke bevestiging bij het financiële overzicht' wordt genoemd, is slechts één van de mogelijke vastleggingen van die mededelingen.

De door het NIVRA gepubliceerde voorbeeldtekst van een schriftelijke bevestiging/LoR bevat meteen al in punt 1 de bevestiging door het bestuur dat het vermogen en resultaat in de jaarrekening getrouw zijn weergegeven en dat die jaarrekening is opgemaakt in overeenstemming met Titel 9 van Boek 2 BW.

Het is goed voorstelbaar dat dit soort bevestigingen bij het NCD de gedachte oproept dat accountants de verantwoordelijkheid voor de cijfers willen afschuiven op het bestuur. Dat is echter niet het geval. Het bestuur is namelijk volgens de wet verantwoordelijk voor het opmaken van de

jaarrekening in overeenstemming met Titel 9. Deze bevestiging in de voorbeeldtekst bevat dan ook niets nieuws. De controle door een accountant resulteert in een accountantsverklaring bij de jaarrekening. Een goedkeurende verklaring is slechts één van de mogelijkheden. In alle gevallen geldt dat de door de accountant verrichte werkzaamheden een deugdelijke grondslag moeten hebben. Bij een vermeend ondeugdelijke controle van een jaarrekening kan bij de Raad van Tucht een klacht worden ingediend tegen de accountant. De tuchtrechter beoordeelt dan, indien hij dat nodig vindt zelfs de jaar-

rekening in kwestie. Er is geen sprake van dat de tuchtrechter als verweer van de accountant aanvaardt dat hij is afgegaan op de LoR, als er andere controle-informatie beschikbaar is of had moeten zijn. Het is goed dat het NCD over de afbakening van de verantwoordelijkheden tussen accountant en bestuur in gesprek gaat met het NIVRA. Gelet op ieders wettelijke verantwoording lijken er geen fundamentele verschillen van inzicht te kunnen zijn.

Noot

* Jos Wouters is advocaat bij DLA Piper Nederland NV.

Zomer 2007, aan publiciteit geen gebrek

Rond het accountantsberoep is het nog altijd niet stil. Joris Joppe en Pieter de Kok roepen er toe op discussies niet alleen binnen de eigen gelederen te voeren.

JORIS JOPPE EN PIETER DE KOK*

Het is zomer maar van komkommertijd is opnieuw geen sprake. Alleen de maand juni zou de gemiddelde accountant al voldoende stof tot nadenken en discussie moeten geven. Eerst worden wij geconfronteerd met het nieuws dat het NIVRA in de gesprekken met de Autoriteit Financiële Markten over kwaliteitstoetsing 'het onderspit delft'. Het Financieel Dagblad bracht het nieuws. Het NIVRA geeft aan dat slechts een zeer marginale rol voor haar was weggelegd op het terrein van de wettelijke controle en dat dit reden was om zich dan maar helemaal terug te trekken. Onze eerste reactie was er één van teleurstelling. Dit betekent waarschijnlijk het afscheid van het College Toetsing Kwaliteit zoals we dat kenden. Jammer, want de rechtgeaarde registraraccountant heeft het natuurlijk niet zo op verandering - zeker niet als dat betekent dat een ander over zijn schouder mee gaat kijken. Verrassend was deze uitkomst ook. Een partij als het SRA kan klaarblijkelijk met de AFM wel een keurig convenant over kwaliteitstoetsing afsluiten waarin een - op het subjectieve oog - meer dan marginale rol voor haar lijkt weggelegd. Des te schrijnender dus voor een belangenbehartiger van de groep die zo lang het alleenrecht had op het uitvoeren van wettelijke controles. Tekst en uitleg zullen

nog wel volgen, denken we dan maar. Vervolgens lezen we drie dagen later dat het Nederlands Centrum van Commissarissen en Directeuren meent dat de accountant verstoppertje speelt en zich bij voorkeur verstopt achter zijn LoR (Letter of Representation). Grappig om dit te moeten horen van een groep waar de accountant zo graag sparring partner van wil zijn. FEM Business betitelt het als angsthazerij. Wat overigens weer leuk past bij een over-

'In deze tijden kunnen accountants geen mogelijkheid laten liggen om helderheid te scheppen.'

zichtelijk artikelje over de gemiddelde partnerinkomens bij accountantskantoren, dat enkele maanden geleden werd gepubliceerd (hopelijk heeft dit bij meer collega's tot plaatsvervangende schaamte geleid). Met een prikkelende stelling - 'Accountants gedragen zich als angsthazen' - wil FEM Business graag de discussie aangaan op haar website. De beroepsgroep, individueel en bij monde van het NIVRA, zwijgt tot nu toe in alle talen. Zouden we inmiddels gewend zijn aan dit soort negatieve uitin-

gen? Laten we hopen dat de dialoog nog komt. In deze tijden kunnen accountants geen mogelijkheid laten liggen om helderheid te scheppen - niet vanuit de verdedigende linies maar met een blik op de toekomst en oog voor transparantie en verbetering.

Kortom, voldoende om over te praten. Laten we hopen dat de discussie niet weer alleen binnen de eigen gelederen wordt gevoerd.

PS: Zo af en toe wordt de beroepsgroep van accountants betiteld als 'autistisch' (zie de column van Homme Izzerda in 'de Accountant' van april 2007). Ons referentiekader reikt niet verder dan de film Rain Man en we kunnen de vergelijking met de contactstoornissen van Dustin Hoffman wel een beetje trekken. Hoffman was in de film echter ook cijfermatig bijzonder begaafd ... Misschien toch maar eens op zoek gaan naar een prettiger karakterisering van de beroepsgroep?

Noot

* Joris Joppe en Pieter de Kok zijn partner bij Coney, gespecialiseerd in compliance en audit readiness-vraagstukken.

Reacties en bijdragen

De rubriek *Opinie* is een podium voor discussie. Wilt u reageren op een artikel in 'de Accountant' of zelf een kwestie aan de orde stellen die van belang is voor het beroep? E-mail naar: deaccountant@NIVRA.nl. Maximumlengte achthonderd woorden.